

FOLK OG LAND

Nr. 35. — 10. ARGANG

LØRDAG 2. DESEMBER 1961

LØSSALG 75 ØRE

HEIDAR VILAND
NEDE: JOHANNIT. 2
STAVANGER 59

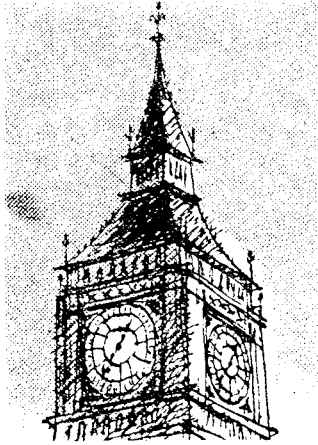
Kollektivskylden i den engelske offentlige mening

Av den engelske jurist F. J. P. Veale

Man burde engang tenke over hva de britiske og amerikanske presse ville ha skrevet, hvis det under Eichmann-prosessen hadde oppstått en strid i de tyske aviser om hvorvidt gasskamrene hadde hevdet seg som et praktisk tilintetgjørelsesmiddel eller ikke. Hvorledes ville vel utlandet ha reagert hvis en del av tyskerne forsvarte gassing som en utmerket fremgangsmåte ved massetilintetgjørelse, mens en annen del hadde erklært den «konvensjonelle» likvidasjon etter russisk mønster med nakkeskudd og maskingeværild som billigere, hurtigere og mere virkningsfull.

Tyskerhaterne i alle land har under Eichmannprosessen med begjærlige øyne ventet på hvorledes det tyske folk ville stille seg. Enhver ytring av skrekk og avsky ble foraktelig skjøvet til side som en forsen tilståelse av skyld, men hvor en viss kritikk over fremgangsmåten våget seg frem, deklarerer man det under megen larm som et nytt opprørende tegn på den tyske ubotferdighet.

Ettertenksomme iakttakere var riktignok forbløffet over den føyelighet tyskerne tok mot påstanden om at i Eichmann-saken talte retten, men

de fleste syntes å være innforstått med at deres politiske og kirkelige ledere krevet at de skulle bære alle anklager med skyldbevisst skam.

Skjønt det ikke er å anta at selv en eneste blant tusen tyskere har hatt kjennskap til hendelsene i Auchwitz, synes det dog bare å være få bundesborgere som satte seg til motverge mot kravet om at hele det tyske folk må ta på seg «kollektivskyld» for de hendelser som «ble avslørt ved Eichmann-prosessen».

I virkeligheten er det ved denne prosess hverken juridisk eller i historisk forstand «avslørt» noe som helst. De bevis som ble fremlagt ved den såkalte rettergang, gjen-tok ene og alene beskyldningene fra Nürnberg-domstolen, som i mellomtiden hadde tapt all troverdighet. Hva den juridiske gyldighet av den nye prosess angår, er det her bare nødvendig å minne om uttalelsene fra den ledende jødiske publisist i Storbritannia, Viktor Gollancz. Han skrev i sin lille bok «The Trial of Adolf Eichmann» (Gollancz, London 1961) i bitende kritikk:

Vesentlig for enhver fair rettergang er en uavhengig og upartisk dommer.

Da ikke en eneste av de i Eichmann-prosessen delta-gende israelske personer vil kunne betegnes som upartiske, må dommen, som Mr. Gollancz slår fast, uunngåelig være verdiløs.

Tydeligvis har ingen tysker hvis ry var sammenlignbart med Mr. Gollancz henvist til denne kjensgjerning. Hadde noen gjort det, så ville det triumferende være blitt skrevet ut over hele verden som et ugjendrivelig bevis på uforbederlig ondartethet av det tyske sinn.

Hva den britiske presse ville ha skrevet hvis det hadde dukket frem en tysker som hadde forsøkt å rettfærdiggjøre Eichmanns gjerninger, kan man bare tenke på med beven.

Og dog har det i Storbritannia vært forsøkt en slik rettfærdiggjørelse av masse-mord — nemlig dengang, da i april 1961 Sir Charles Snow i sin bok «Science and Government» (Oxford University Press, 1961) hadde avslørt den infame Lindemann-plan til luftkrig mot den tyske tyske sivilbefolkning og da senere bekræftelsen på hans anførsler med alle avskyelige enkeltheter var kommet gjennom utgivelsen av fire tykke bind «The Strategic Air Offensive 1939—1945». (Her Majesty's Stationary Office, October 1961).

FOLK OG LAND har tidligere bragt meddelelse om herr Lindemanns mordplan og dens gjennomføring av det britiske krigskabinett. Her interesserer bare den britiske offentlighets holdning til avsløringen av den sannhet som så lenge og så avgjort var blitt benektet.

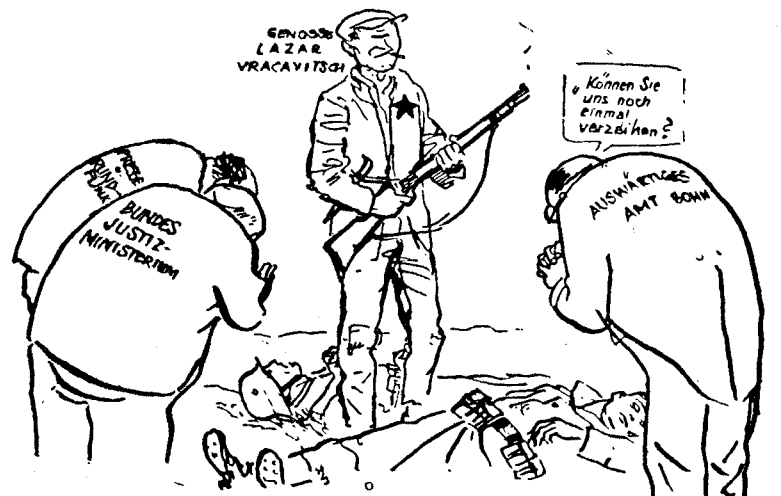
(Forts. s. 6)

TO SLAGS MORAL:

Snikmorderne dekorereres

Mens jakten går lystig på tyske krigsforbrytere

Ikke alle tyskere er som den gamle separatist Adenauer rede til å akseptere etterkrigstidens moral med «to slags krigsforbrytelser», som en artikkelforfatter i AFTEN-POSTEN kalte det. I DEUTSCHE WOCHEN-ZEITUNG tar dr. Peter Kleist kraftig til orde slik:

Slik ser DEUTSCHE WOCHEN-ZEITUNG de tyske myndigheters knefall for partisanenes krigsforbrytelser.

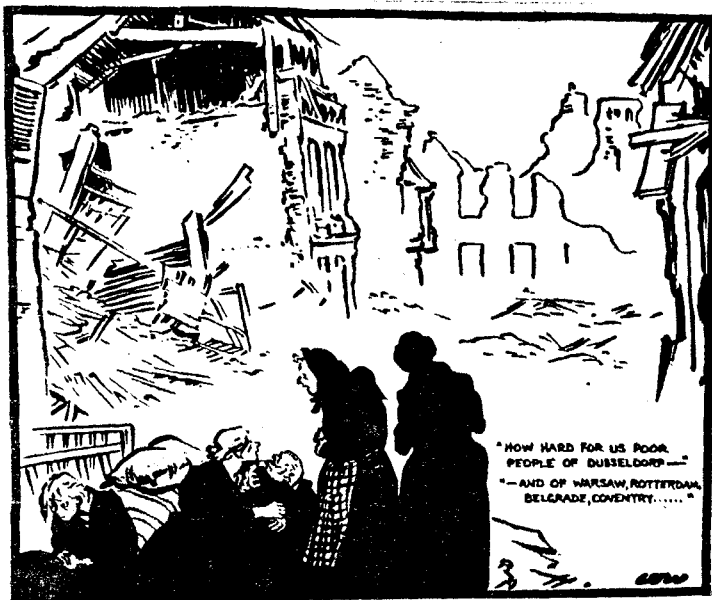
1942: en by i Danmark, Norge, Holland eller Belgia, Frankrike eller Böhmen-Mähren. Befolkningen skjøt sitt arbeid. Den tyske okkupasjon er — etter nøling til å begynne med — blitt akseptert. Pikene fjaser med soldatene. Det økonomiske liv er i full gang.

Da knaller det plutselig et skudd på gaten, som er full av mennesker. En tysk offiser bryter sammen. Liggende trekker han likevel pistolen, sikter, men krypskytteren er forsvunnet i en vrimmel av kvinner og barn. Våpnet faller ut av hånden på den døde.

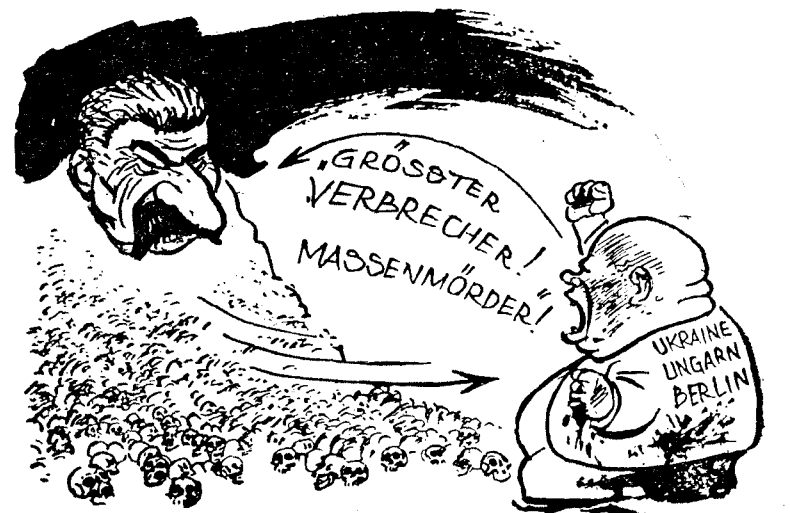
En annet bilde. Gjennom Frankrike ruller et sanitets-tog. Skinnene der er revet opp. Det lykkes lokomotivføreren å stanse toget i rette

tid. Men da knaller skuddene fra skogen inn i toget. Hårdtsårede stønner opp, sanitets-soldater blir skutt sammen — så er spøkeriet forbi. Snikmorderne flykter inn i nærmeste landsby, skjuler sine våpen og stikker av. Landsbyene som de kjennetegner på denne måte heter Lidice og Oradour. Våpnene stammer fra England, oppdragene stammer fra England, like-som marodørene, som ikke våger å fly mot militære punktmål, og isteden «bei Nacht und Nebel» hjem-søker de åpne byers store mål, stammer fra England.

Krypskytterkrigen, snikmord fra bakhold er militært sett like verdiløst som bombeteroren. Det er feigingenes hatfuelle, hatvekkende gjerning, (Forts. side 8)

Den kjente engelske karikaturtegner David Low forsøkte i dette propagandabilde (14.9. 1942) å rettfærdiggjøre de britiske luftkrigsforbrytelser gjennom paralleller med Warszawa (men det var en teknisk innsats!) og Rotterdam (taktisk!), Belgrad (taktisk!), Coventry (repressalier!). Hans paralleller stemmer ikke, men beviser at de triumferende luftkrigsnyheter straks rørte ved mange engelskmenns samvittighet. Senere, under innflytelse av heten, vennet de seg til det.

Avstaliniseringen i Sovjetsamveldet reiser også i videre omfang problemet om kollektivt ansvar. Se dagens leder.

HANS EGEDE NISSEN:

Nekrolog

Ole Hallesby er død. En særpreget demagog og folketribun har sagt farvel. Og så strømmer de sedvanlige floskler og megen svada ut av høytttalerne og truer med å sprengte dem med superlativens flom. Om du skulle tro bare en brøkdel av ovasjonene, som biskop Smemo liret av, så måtte den bortgangne ha vært noe av et overmenneske og geni, en helgen i alle mål. Forøvrig begikk Smemo helligbrøde, talte mot bedre kirkehistorisk viden, da han sammenlignet den avdøde pygme med giganten Hans Nielsen Hauge. Undertegnede må få lov til å protestere mot en slik infam profanasjon. Enhver som har studert haugeanismens historie vil samstemme heri.

Det er nok å minne om Ronald Fangens bekjente ord fra 1937: Hva enn Hallesby's dogmatikk og etikk er, kristendom er det ikke!

Men det var én ting Smemo i sin panegyrikk unnlot å nevne, og det var Hallesbys begeistring for den finske Lappo-bevegelse, en interesse han delte med menn av en langt solidere og mindre primitiv legning. Og Hallesby var dog dr. filos. fra Halle i Tyskland!

Som mange vil huske, gjorde Hallesby en stor politisk og sosial innsats, da han på det store kristelige møte på Geilo 3. mai 1934 holdt følgende lovtale over det nasjonalsosialistiske Tyskland: Pasifismen er en sykkelig individualisme og krig som sådan et verktøy i Guds hånd. Sykdom er straff og gjengjeldelse fra Gud. For Hitler og hitlerismen bør vi prise Gud! Den er en folkebevegelse som ikke bare er nasjonal og politisk, men sosial, moralsk og religiøs.

Sålunde talte Hallesby og Smemo burde ha nevnt dette glimt av common sense, dette

gløtt av visdom hos den avdøde — skjønt hverken jeg eller andre ville ha drevet vår sympati in absurdum ved et slikt overstatement som Hallesby gjorde seg skyldig i.

For slike paroxysmer forteller mere om taleren enn om objektet.

Da England førte krigen inn på norsk område i 1940, snudde Hallesby om 180 grader. I 1943 førte den lovpriste hitlerisme Hallesby til Grini som fange. Her sa han bl. a. til den tyske kommandant: Her i Norge behandler vi ikke våre hunder så dårlig som dere behandler oss fanger. — Hallesby glemte totalt at Tyskland var i total krig og at han selv hadde trådt folkeretten under fot i sin allianse med Churchill og Stalin.

Den samme Hallesby var ikke snauere enn at han i 1945 sammen med sine feller var ansvarlig for at de som han hadde overbevist om Hitlers misjon og som fulgte hans råd, nå ble dårligere behandlet enn fangene på Grini. Han medvirket til arrestasjoner og menneskejakt på de 100 prester som under okkupasjonen fulgte sin samvittighet og folkeretten, og ikke Berggravs politiske revestreker og paroler. Som medlem av det illegale kirkestyre forfulgte han nidkjært sine tidligere disipler, som ville vært glad ved å bli behandlet som hunder, for de får da de smuler som faller fra deres herrers bord. Videre var Hallesby medlem av den store undersøkelseskommissjon av 1945.

I betraktning av Smemos karakteristikk av den avdøde fromhet og troskap i arbeidet for Guds rike, er det av interesse å understreke at Hallesby som medansvarlig for de hundrer av likvidasjoner som fant sted under okkupasjonen, uttrykkelig godkjente disse brutale mord og ikke ville ha dem rettslig etterforsket.

Dessverre fikk ikke Hallesby oppleve slutten av den tragedie han med åpne øyne var med på å skape. Det helvete han trodde så sterkt på, det fikk hans ofre å føle her i tiden. Men Hallesby glemte at den sanne kristendom er å forstå og tilgi. Så får vi tilgi Hallesby.

Vi minner om bladpengene

for 1962. Hvis alle ordnet seg før jul i år, ville det være til lettelse for den enkelte og til glede for oss.

80 år

Margrethe Bæverfjord, Asskard på Nordmøre fylte 80 år 23. november. Hun reiste i ung alder til USA og var der noen år.

I 1924 bygde hun Solhaug, der hun med mye strev har skapt et vakkert sted, der også Asskard kommune og Asskard Sparebank har sine kontorer og møterom.

Hun er medlem av Nasjonal Samling fra 1933. Hun ble arrestert og satt i Nerlandsdalen fangeleir fra mai til oktober 1945. Etter løslatelsen bad hun om å få bli i leiren for å pleie sine medfanger, og i denne tjeneste ble hun i 2 måneder.

På Solhaug gikk hun i gang med hønseri og griseavl, en virksomhet som hun også drev under krigen, da spørsmålet sikkert ga henne mange våkenetter: hun har bare 3 mål jord selv.

Hun har alltid vært nødt til å arbeide hårdt, og da hun ble belønnet med 2½ års opphold på Bredtvedt, var det for henne nesten mer ferie enn straff.

«Nordmøres farligste kvinne», skrev avisene i 1945; men det tror vi ikke når vi ser henne mellom sine roser og stauder, og dyr, og vet om hennes hjelpsomhet mot syke og lidende mennesker.

I de senere år har helsen vært mindre god, men hun bor fremdeles alene på sitt kjære Solhaug, og vi ønsker at hun fremdeles må få fortsette med det i lang tid.

L. B.

Dødsfall

Fru Ragnhild Smith-Kieland, Tjøme, er død, 92 år gammel. Hun var enke etter oberst Ingvald Smith-Kieland, som døde i 1949. Hennes sønn er hoffsjef Ingvald Smith-Kieland, den tredje generasjon med navnet Ingvald, alle offiserer. Både fru og hennes avdøde mann var som kjent medlemmer av NS, og da «FOLK OG LAND» intervjuet avdøde på hennes 90-årsdag var hun fremdeles full av glød og begeistring for de gamle idealer.

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 43 33

ANNELISE PAROW TANNINNSETNING

Trondheim
Gisle Johnsonsgt. 5 - v. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlege MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsv. 5, Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 - Oslo

Ustyrtelig morsom bok

Av Toralf Fanebust

Toralv Fanebust:
«Kvinnen og Mennesket»
roman, 250 sider.
Forfatterens Forlag.

Det påstås at all den motgang som møtte Tryggve Andersens utkrystalliserte en skyggenes slekt i den kanskje edleste perle i norsk litteratur som heter «I Cancelliraadens Dager».

Den motgang i livet som har møtt redaktør Toralf Fanebust i forbindelse med at han som ikke selv var NS — etter frigjøringen av de bundne komplekser i 1945 — uforferdet kastet seg inn mot rettskrenkere og ulov — han ble således dømt til en relativt langvarig fengselsstraff for å ha påvist et pikant faktum — all motgang har hos Fanebust avlet denne ustyrtelig morsomme bok om den glade gammen ved strandkanten på Sørlandet «for 200 år siden». Hm... Alt under teologiens skygge i prost Olvins person, og galge og gren i medfør av Kong Christian Den Femtis Norske Lov om Leiermaal med videre. —

Bak de festlige skildringer og bokens fri tale om Hellik i Hesteskoens erotiske hamstring til livsgledens og slektens fremme i et relativt vellykket jordbruk og fiske — går Fanebust tilfelts mot den sure misunnelsen og teologiens bevisste nedvurdering av kvinnen.

Under okkupasjonen var redaktør Fanebust gårdbruker

En julehilsen

til gamle venner og kampefeller gjennom «FOLK OG LAND» koster som før kr. 10,-. Beløpet kan overføres vår postgiro 16 450. Teksten må være oss i hende senest fredag 8. desember, ellers blir annonsen stående til over nyttår.

i Masfjorden. Fanebust er et grendenavn av det gammel-norske forna bustadir. Hans moral synes å være denne:

«Men livet,
det har den uartige vane,
selv å brøyte
sin egen bane.
Og visst kan du sinke
som påskynne farten,
du gudskapte barn
av menneskearten,
men livets erobrere
blir bare den
der som livets tjener
gir livet hen.»

Ikke alle Fanebustens teologer står livet imot på dagliglivets åpne scene. Sognepresten — «bygdefar» — lærer bøndene å dyrke poteter, som prosten mener oppvekker kjødets onde lyster. Bygdefar går med folket i dets daglige slit for føden, han bakker med noten sammen med dem under sildeinnsig, han trøster og steller med de syke. Her er han: «Til en munter avslutning på lørdagskvelden forteller presten fra en liten Kro han vanket i som ung student. Der var det malt så fornøylig et motto over inngangen:

Ingen kender Dagen
før Kroen er lukket,
og ingen kender Pigen
før Lyset er slukket.»

Svært mange av FOLK OG LANDS lesere vil sikkert glede seg selv og Fanebust ved å kjøpe denne festlige bok som har mål i seg til en fulltreffere».

Alexander Lange.

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Skyvestiger oljet m/ eadmerte beslag. Takstiger av jern, malertrapper og helbare loftstrapper.

Daglig friske blomster

SYNNØVELIE

Blomsterforretning

Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

Bergs Assuransesbyrå

ALT I FORSIKRING

Arbionsgt. 1 — 44 49 94

Averter i «Folk og Land»

«KVINNEN OG MENNESKET»

Den som helst vil ha forfatterens signatur med på kjøpet, kan skrive til Toralf Fanebust, Sandnes. Husk: Tydelig navn og adresse. Oppgi hvilken bokhandler romanen skal sendes til (eller privat adr. mot oppkrav). Prisen er kroner 25,00 innbundet med skinnrygg. 250 sider'

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Kollektivt medansvar

I Russland har man nå oppdaget og tatt konsekvensen av det som de foraktelige «nazistene» har hevdet gjennom alle år, både før, under og etter annen verdenskrig, nemlig at Stalin var en masse-morder og en forbryter mot menneskeheten av aller største dimensjon. Ja, så overveldende finner hans egne partifeller av i dag den gamle herre og mesters forbrytelser, at hans navn fjernes med avsky og vemsel overalt både i selve hovedbølet og rundt omkring i alle Russlands europeiske kolonier.

Denne røde masse-morder, som først nå etter sin død er blitt dømt og fordømt av sine egne medskyldige eichmenner, ledet den krig Sovjetsamveldet førte mot Tyskland. Etter denne krig beklaget masse-morderen seg over tyske grusomheter i felttoget mot den røde makt som selv aldri hadde villet godkjenne noen internasjonale krigførsregler, og hans utpekte kreaturer satte seg til doms over tyske politiske og militære ledere i Nürnberg, sammen med representanter for det England, som satte igang sabotørkrigen i Europa og som drev terrorbombing av sivilbefolkningen som hovedkrigsmiddel, og det USA som slapp atombombene over japanske kvinner og barn.

Våger noe normalt menneske å påstå at masse-morderen Stalin og det land som ingen humanisering av krigen ville akseptere, plutselig skulle henfalle til en menneskevennlig, lovlige og sentimental krigføring i en verdenskrig som dreiet seg om hele bolsjevismens være eller ikke være? Eller er det ikke rimeligere å anta at alle de tyske krigsdeltageres og vår egne frontkjemperes beretninger om de røde stalin-soldaters og deres sivile hjelperes umenneskelige og utrolige bestialitet er den usminkede sannhet?

Vold avler vold og ondskap avler ondskap, så det er liten grunn til å tvile på at de tyske nasjonalsosialister, som på hjemmebane hadde kjempet i årrekket mot den samme røde utøylede ondskap, svarte med uvanlige midler, som i dag under fredelige forhold synes barbariske. Slik er jo engang krigen, og derfor skapte den siviliserte del av menneskeheten i sin tid de krigslover som skulle hindre barbariets triumf. De stod ved makt både som juridisk og moralsk norm helt til England og den røde Stalin under verdenskrigen lot dem drukne i sabotørkrigen og lønnmordenes blod og terror. Slik at en britisk jurist må slå fast at verdenskrigen var et «fremskritt mot barbariet», takket være i første rekke England.

De tyske nasjonalsosialister, ja, alle tyskere, bærer i dag fremdeles på den kollektive skyld deres motstandere tildelte dem for krigens redsel og gru, for alt som hendte, for alt det onde andre gjorde.

Her hjemme i Norge kjenner vi også det samme begrep i det politiske etterkrigsoppgjør, dette med kollektivskylden og det solidariske ansvar for ting en ikke hadde noe herredømme over. Den elskelige baglerbispen uttrykte det blant annet slik i sitt meget kristelige verk «Folkedommen over NS»:

«De enkelte medlemmer av NS var gjennom sitt medlemsskap med på å dekke alt som ble foretatt i partiets navn. Hvert medlem hadde forskrevet seg til forræderiet og alle dets gjerninger. De som sier at de var passive, har samme ansvar som de aktive. De passive utgjorde den moralske basis, de var voldsforretningens kausjonister.»

Og han slår fast dette som vel må være blitt aktuelt igjen nå med de siste hevdelser i Sovjetsamveldet:

«Der gis enkeltskyld i NS, men det avgjørende er den felles grunnskyld som hver enkelt bærer sin del av.»

For hvorledes er det med de stater som gikk i forbund med den røde masse-morder Stalin? Har ikke de et medansvar, et

«FULLMAKTEN»

«Alle fortiede sannheter blir giftige».

(Fr. Nietzsche)

I.

Det er altså omsider erkjent, at noen fullmakt fra Elverum ikke har eksistert, hvilket betyr at den fullmakt, som eksilregjeringen påstod å ha fått som lovlige grunnlag for sine forunderligheter, er et falsum, endog et bevisst falskneri — ifølge de opplysninger som foreligger fra deltagere i siste stortingsmøte på Elverum. Kjedelig! Meget kjedelig, så meget mer som påstanden om å ha fullmakt — falsk eller ikke falsk — slår ihjel påstanden om konstitusjonell nødrett i henhold til selve situasjonen. Det første utelukker det siste og omvendt.

Situasjonen! Hvilken situasjon?

Ennvidere er det kollektive ansvar erkjent ulovlig etter norsk rett.

De påfølgende juridiske sprell for å redde stumpene er like lite levedyktige.

Og hva så?

Det nytter ikke for den ene justisminister etter den annen å skyld på sine forgjengere hele rekken igjennom tilbake til justisminister Cappelen, som tok sin hatt og gikk i protest mot galskapen og dermed reddet sitt ettermæle. Hans etterfølgere blir alle sittende med skammen over ikke å ha gjort sin plikt, sin plikt som justisministere, inntil der måtte komme en av samme støpning som Cappelen.

II.

Begynn like godt først som sist med det kollektive ansvar og Gamle Olava.

Ta deretter fatt på å granske erstatningsdirektørene Guldbransons og Wildhagens egenmektige råskap overfor enker og faderløse, umyndige barn.

III.

Sannheten gjennomgår på sin vandring tre stadier.

Det første: Den møter fullkommen likegyldighet.

Det annet: Den vekker raseri, hvilket bl.a. gir slike utslag av infantil art som «protestmarsjer» fra Arvoll og Bryn m. v.

Det tredje: Dette har vi sagt alle sammen hele tiden. Vi har nu satt foten inn i tredje stadium.

Olaf Holm.

kollektivt ansvar sammen med ugjerningsmannen? Det samme ansvar som Tyskland er tildelt?

Og alle de berømmelige gode nordmenn som sverget til den røde Onkel Joe og alle hans onde gjerninger, kongen som sendte masse-morderen sin hyldest på fødselsdagene, generalene som sto i kø i 1945 for å komme med i Stalins norsk-sovjetiske forening, hva med deres medansvar? De-

FOLK OG LAND fikk rett om mordet på Bandera

Offeret: den ukrainske emigrantleder Stefan Bandera.

For temmelig nøyaktig to år siden ble den ukrainske emigrantleder og krigshelt Stefan Bandera funnet død i trappoppgangen til sin leilighet i München. Dødsårsaken ble angitt å være hjerteslag, også de norske aviser bragte små meldinger om dødsfallet. FOLK OG LAND var i dette tilfelle som i så mange andre bedre underrettet. Vi bragte i numret for 14. november 1959 i en stor artikkel av forfatterinnen Olga Barényi om den døde emigrantleder som med sine menn i 1945 kjempet seg gjennom Polen, Tsjekoslovakia, Romania og Østerrike. Det ble i denne artikkel hevdet at det på ingen måte dreiet seg om hjerteslag eller selvmord, men at Bandera var koldblodig myrdet av en rød agent.

Siden har det vært stille om denne sak helt til AFTENPOSTEN nå i et privattelegram fra Bonn kan meddele at «den sovjetiske statsborger Bogdan Stasjinskij, som har sittet fengslet i München siden begynnelsen av september, har tilstått at han etter ordre fra Sovjets hemmelige politi utførte «attentatene» både mot Bandera og mot en annen ukrainsk eksilpolitiker Lev Rebet. Sistnevnte ble funnet død på et torv i München og «diagnosen» var den samme som for Bandera: antagelig selvmord eller hjerteslag.

Morderen oppgir at han sommeren 1959 fikk ordre om å ta livet av Bandera. Han ble utstyrt med en såkalt giftsprøytepistol, en pistol-lignende sylindere utstyrt med

res kollektive ansvar for mord og drap, tortur og ondskap i en målestokk som får selv røde folkekommissærer av typen Krustsjov til å reagere — i dag? Deres solidariske ansvar? Deres «felles grunnskyld»?

For det er vel ikke mere enn rett og rimelig at de måles etter Skriftens ord med det samme mål som de selv målte med.

en hurtigvirkende gift som kan skytes mot offeret. Med dette våpen møtte han 15. oktober 1959 Bandera i trappoppgangen til dennes hus og fyrte hele giftladningen mot den ukrainske emigrantleders ansikt. Stasjinskij opplyser ellers at «han ut fra sin kommunistiske overbevisning ikke hadde noen betenkeligheter med å utføre attentatene. Betenkelighetene meldte seg først da han ved hjemkomsten til Sovjetsamveldet selv kom i faresonen fordi han visste for meget. Da stakk han av til Vest-Tyskland, hvor han altså havnet i kassjotten, men iallfall redder livet.

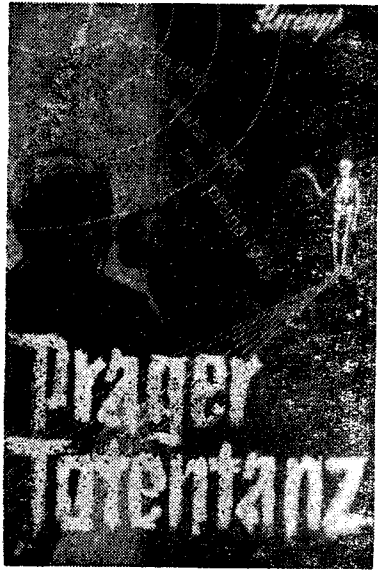
Formodentlig rykker vel også nå morderens kolleger rundt omkring i hjemmefrontlandene ut med høye skral og krever ham løsladt i kraft av de nye folkerettsregler seierherrene har etablert etter verdenskrigen. For er ikke også denne morder en slags patriotisk «hevner» av andre overgrep? Kanskje til og med folkerettsseksperten professor Castberg nedkommer med en ny betenkning?

Og i Vest-Tyskland, hvor Olga Barényi uforferdet har fortsatt sitt arbeid med å avsløre de røde agenter som, spesielt med Tsjekoslovakia som utgangsbasis oversvømmer Vest-Tyskland og begår sine redselsgjerninger, der rettes forfølgelsen ikke mot agentene og morderne, men mot fru Barényi som avslører dem. De siste nydemokratiske metoder som anvendes i en rekke land for å uskadeliggjøre anti-kommunister er såkalte psykiatriske undersøkelser og innesperring i sinnssykehus. Også overfor Olga v. Barényi gjøres det nå, etter hva hun meddeler oss, forsøk på å få henne tvangsmessig undergitt «mentalobservasjon».

Og den som forsøker å reise seg mot massetoskeskapen, den som forteller om agentenes giftpistoler er naturligvis ikke riktig vel bevart og bør uskadeliggjøres.

Morderen med ordre fra Moskva: Bogdan Stasjinskij

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager
i 1945

av OLGA BARÉNYI

(Oversatt av ODD MELSOM)

V.

«Jeg vil gjerne vite hva vi har å gjøre her i leiligheten til en Gestapåks (Gestapomann)?» sier han truende.

«Men sjef», brummer den tykke beroligende. «Det er jo våre folk!»

«Iaften —» begynner den blonde og retter våpnet mot Marcel. «Blir det fest», fullfører Marcel setningen. «Nå, er du endelig tilfreds? Er det løsenet for i kveld eller ikke? Altså, la oss først gå inn i spisestuen. Intet arbeide uten fornøyelse er mitt løsen. Gestapåken har etterlatt oss etpar fine flasker.»

Som hjemme stamper han bort til anretningsbordet, tar glass fra sølvbrettet og en flaske konjakk fra en len kurv, og stiller alt sammen på det ovale bord midt i spisestuen. «Nå, skål da!» pludrer han muntert. «Og så skal jeg fortelle historien, sjef. Altså — i ettermiddag fant vi ut — —».

«Hvem er vi?»

«Nå, gruppen vår. Slaktehuset! Vi bestemte oss for at det ville være lurt å knipe noen gestapomenn for alle tilfellers skyld, som gisler så å si. For imorgen vil parolen være — tar du min mann, så tar jeg din. Ikke sant? Du behøver ikke se så sint ut, sjef, jeg vet beskjed. Godt — jeg nøler ikke, tar reservenøklen til leiligheten hos vaktmesterkonen, ikke sant, Rudolf, og vi gikk begge inn. God aften, herr Oberkommissär, hilste jeg høflig, og før han kunne si «Heil Hitler», skar jeg over telefonledningen. Han gikk naturligvis straks løs på meg, men Rudi gav ham et spark i maven, et nydelig spark. Rudi er nemlig utkaster hos SK Holleschowitz. Herr germaneren veltet seg rundt på gulvet og sa hverken ja eller nei, men så kom hans kone og laget et nydelig spektakel. Først da hun hadde mistet to tenner, roet hun seg litt, og vi kunne diskutere saken. Så sa jeg, hør nå her, Horn, det hender deg intet, tvertimot. Vi vil gjemme deg og din familie godt, for i morgen kan du få mange besøkende. Det var naturligvis lureri, skål brødre!»

«Kort og godt,» avbryter Rudi og tramper sigarettstumpen ned i teppeet. «Han hadde nok gått med oss, men den tyske Brunhilde skrek som en gris. På grunn av barna.»

«Gjorde dere barna noe, da?»

«Nei hvorfor det? sjef», ler Marcel muntert. «Vi vil da ikke øde våre krefter på yngelem. Tvertimot, det går an å snakke med meg. For min skyld kan dere gjerne bli. Telefonen er ødelagt, dørnøklen tar jeg fra dere slik at dere til syvende og sist ikke foretar en spasertur i denne tilstand, noe som bestemt ikke ville gagne sunnheten. I morgen kan vi snakke hyggelig sammen igjen. På gjensyn, sa jeg og tenkte ikke på noe galt. Men så etter en times forløp omtrent, tenkte jeg over hele historien igjen. Vi har jo en stor kjeller nedenunder huset, helt avsperrert, hører egentlig til melkebutikken. Sikkert er sikkert, det er beste å fjerne hele gestapoporet, for de kan jo skrike ut gjennom vinduene eller noe slikt. Godt, jeg går opp en gang sammen med Rudi og blir forskrekket — intet rører seg. Pokker også — er fuglene kanskje fløyet? Men det kan ikke være mulig, for Rudi og jeg har hele tiden sittet nede i trappen. Nå — i soveværelset fant vi hele kostebinderiet. Alle seks døde. Gift.»

Den blonde farer rasende opp. «Vet du hva du er? En kraftidiot er du! Hva vil nå hende når Gestapo kommer for å lete etter Horn?»

«De har nok noe viktigere å ta seg til nå», beroliger den tykke ham. Brenne papirer og rydde opp Helt siden igår har man sett

røken stige opp fra taket på Petschak-Palaiset.»

«Det er sant, men likevel sover ikke djevelen. Likene må iallfall vekke under enhver omstendighet. Og jo før jo bedre.»

«Du har rett, Rudi», nikker Richard samtykkende og tømmer et nytt glass. «Men — hvor skal vi gjøre av alle likene? Og uten kister, uten dødsattest. Wehrmacht patruljerer der ute, og hvis de kniper oss med likene, så vil det straks bli to lik til.»

Den blonde betrakter mørkt familiebildet mellom vinduene. Hun i tyrolerdrakt, han med de korte lærbukser, to gutter i Hitlerjugend-uniformer, en liten pike med en dukke på armen og en større pike med lange, blonde fletter. Hurtig tennet han seg en ny sigarett og ser bort. Dog, bildet er der fremdeles, bare litt forandret. Han og Nina, akkurat som gestapoekteparet i midten, tilvenstre hans to gutter, til høyre hans to piker. Men nå er det ikke tid til slike sammenligninger. Skjedd er skjedd. Likene må vekke.

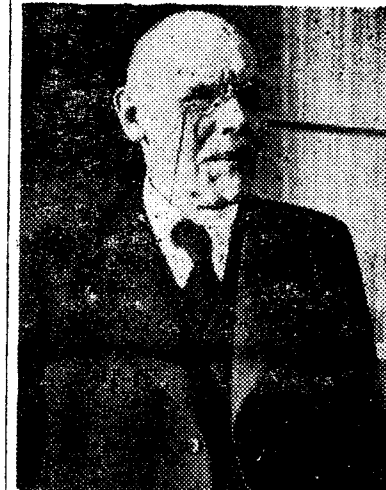
Før mennene går inn i soveværelset, drikker de en gang hurtig og tause. Så marsjerer de i vei. Gjennom herreværelset, hvor det er en stor lys firkant på veggen. Her har sikkerlig Hitlerbildet hengt. Skrivebordsplaten er ganske tom. Bare et skolehefte ligger der midt på bordet. På det blå omslag står navnet Heinrich (Forts. side 8)

Fra andre kilder:

Troens blindhet 8. april 1940

Interessant artikkel av Johan Scharffenberg i Morgenbladet

Det ser ut som om opplysningen stiger langsomt, men sikkert i dette land. Ja, sannhetens erkjennelse må være blitt så omfattende nå at selv dagpressen ikke lenger våger altfor demonstrativt å lukke sine spalter for fruktene av den. Vi har gjengitt før en artikkel av prost A. E. Hedem i NATIONEN og bringer i dag en artikkel av Johan Scharffenberg, som MORGENBLADET bragte 10. november. I et kommende nummer skal vi gjøre våre lesere delaktige i en artikkel i AFTENPOSTEN av stud. jur. Gjermund Neerland, som skriver klokt og renslig om «To slags krigsforbrytelser?», og som har fått sin artikkel oppsiktvekkende godt plassert i dette ellers så tilbake-liggende blad. Scharffenbergs artikkel taler naturligvis for seg selv, men vi vil gjerne peke på at han godt kunne ha trukket en noe skarpere konklusjon av det han forteller om årsaken til den manglende norske mobilsering. For ikke alle var slike naut som lot seg ta ved nesen av engelskmennene. Det må utvilsomt ha vært noen høyt oppe som bevisst medvirket i disse engelske bestrebelsene på å gjøre Norge til krigsskueplass. Jevnfør i den forbindelse artiklen i forrige nummer av Vericul-tor. Bak dette pseudonym skjuler det seg, som mange vil vite, en meget skarpskodd og vel underrettet person. Her er så Scharffenbergs artikkel:

Overlege Johan Scharffenberg.

Det store populærvitenskapelige verk «Vårt Folks Historie» som Aschehougs Forlag nylig har startet, minner i sitt anlegg om forlagets verk «Det norske folks liv og historie gjennom tidene» hvis ti bind utkom 1930—1935 og forlengst er ut-solgt.

Utgivelsen er begynt med bind VIII og IX som omfat-

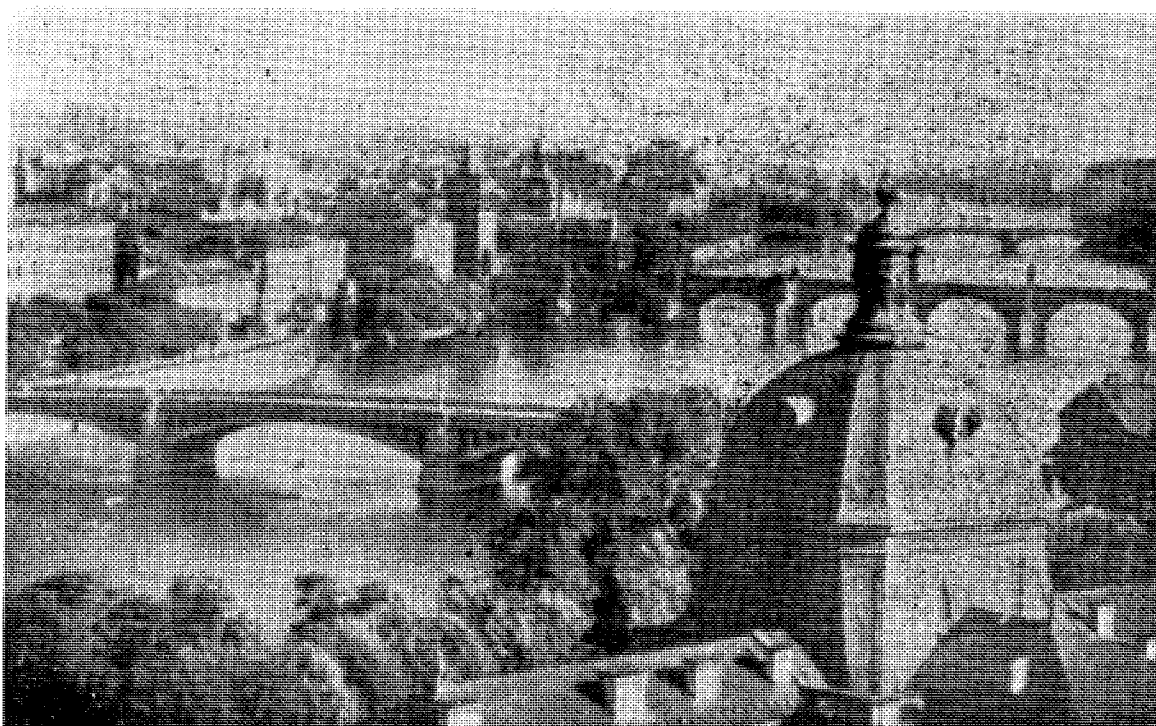
ter tiden 1914—1945. Forfatteren Chr. A. R. Christensen har i verket «Verden i går og i dag» vist sitt inngående kjennskap til vår egen tids historie.

Jeg har med stor intesesse lest disse to bind, navnlig avsnittene om vår politiske historie, og gledet meg ved den tydelige streben etter en objektiv utredning av forhold som fremdeles setter almenhetens følelser i sving, fremfor alt okkupasjons historie. I bind IX har både Vestmaktene og Tysklands planer mot Norge fått en fremstilling som bør overbevise leserne om at skylden for Norges ulykke ikke bare lå på tysk side, men også på fransk og engelsk og hos norske statsmakter. Dette har jeg stadig fremholdt, jeg er i alt vesentlig enig i forfatterens fremstilling, men vil gjerne få supplere den på et par viktige punkter. Han skriver (IX s. 147):

»Stormaktene aksjoner mot Norge løp således parallelt og samtidig, men uten at den ene part visste noe konkret om hva den annen foretok seg. Noe annet er at hver av dem regnet med at motparten hadde sine planer, som det gjaldt å krysse eller å komme i forkjøpet.»

Er ikke dette en undervurdering av etterretningstjenesten (spionasjen) på begge sider? USA hadde diplomatiske forbindelser med Tyskland helt til desember 1941, dens ambassade i Berlin gjorde utvilsomt omhyggelige iakttagelser og underrettet nok England om flåte- og troppesamlingen i Stettin og andre Østersjøhavner. General Oster (admiral Canarias' høyre hånd) underrettet den hollandske marineattaché Sas som visst ikke bare varslet den danske marineattaché Kjølsten og den sven-

Forts. side 6

Døde nasjonalsosialismen foran eksekusjons- pelotongene i 1934?

ERICH KERNS BERØMTE BOK «DER GROSSE RAUSCH» I NY, REVIDERT UTGAVE

I fangeleirene gikk diskusjonens bølger høyt: Hva skyldtes det totale moralske sammenbrudd?

Den tidligere østerrikske Waffen-SS-mann Erich Kern, som vil være kjent fra en rekke fremragende bøker fra krigstiden, og dessuten som en av de bærende krefter i det utmerkede tyske ukeblad DEUTSCHE WOCHEN-ZEITUNG, har sendt ut igjen i nytt og revidert opplag sin kanskje mest solgte bok, «Der grosse Rausch». Denne bok er allerede kommet i en rekke opplag og er solgt i over 100.000 eksemplarer, derav nesten tredjeparten i England!

I boken, som forøvrig kan kjøpes gjennom FOLK OG LANDS BOKTJENESTE, forteller Kern om østfelttoget, slik han opplevet det i en rekke Waffen-SS-avdelinger, disse vel verdens og alle tiders beste tropper. Det er nesten utrolig det vi får høre i boken om disse elitesoldaters innsats. Men Kern har også øynene åpne for de ulykksalige feil som ble begått i politisk henseende fra tysk side når det gjaldt østområdene, og hva mere er: han hadde det også den gang, og

sa fra hvor og når han hadde anledning til det.

Siste del av boken foregår i amerikanske fangeleire, og vi får også fra nykommere i disse leire høre hvorledes det var i de russiske fangeleire. Alle disse som skråler så høyt om tyskernes behandling av sine fanger burde lese disse beretninger.

Det er vel så at da nederlagets stund var inne, så hadde døden gjort så rik høst blant Tysklands bærende krefter at det var lite igjen av eliten, men likevel har det nok forundret mange både av Tysklands venner og av dets fiender å se hvor totalt det moralske sammenbrudd var i 1945, et sammenbrudd som fremdeles kaster sine skygger over dette ulykkelige land, og er blitt som en skammens fane over dagens Adenauer-stat. Hva var årsaken til dette sammenbrudd?

Dette spørsmål reiser Kerns bok i en diskusjon i fangeleiren, og han kommer her inn på en side av saken som vi er sikker på rører ved noe av det essensielle. Vi skal her gjengi et avsnitt av boken, men først kan det ha sin interesse å fortelle om en uttalelse vi selv hørte av en tysk «gullmerke-mann» i 1942, altså mens Tyskland fremdeles stod på toppen av sin makt. Han var gammel SA-mann, hadde til og med vært med i Sturm Horst Wessel, men han så mørkt på fremtiden. «Den virkelige nasjonalsosialisme, den som begeistret oss og drev oss ut på gatene og barrkadene», sa han, «den døde foran eksekusjonsavdelingene 30. juni 1934. Hvis Horst Wessel ikke var falt for morderhånd i 1930, så ville han sikkert vært stilt opp mot veggen i 1934».

Og så gjengir vi avsnittet i Kerns bok, hvor det berettes om diskusjoner i fangeleiren etter nederlaget:

Den uriktige østpolitikk, den gale utenrikspolitikk overhodet, konsentrasjonsleirene og Gestapo var de første punkter i våre heftigste diskusjoner. Særlig vi frontsoldater og offiserer hørte for første gang om ting som vi aldri ville ha trodd mulige. Dog stadig dukket også spørsmål og tvil opp. Hva er sannhet? Hva er propadanda? Så skrapte vi dypere. Førerprinsippet overhodet, den totale stat var de første skarpe punkter. Og så: Reichsführers personlighet, Hermann Görings, og det verste problem: der Führer. «Jeg skal si dere», tok en gammel, isgrå major, om hvem vi visste at han var en urgammel marsjmann og høy SA-fører, ordet, «hva som var begynnelsen til enden: 30. juni 1934! Dengang brøt ikke bare de gamle SA-førere

(Forts. side 7)

Slik bedømmer en tysker Vidkun Quisling

En vurdering av Hannes Rein,
som hadde stadig kontakt med ham

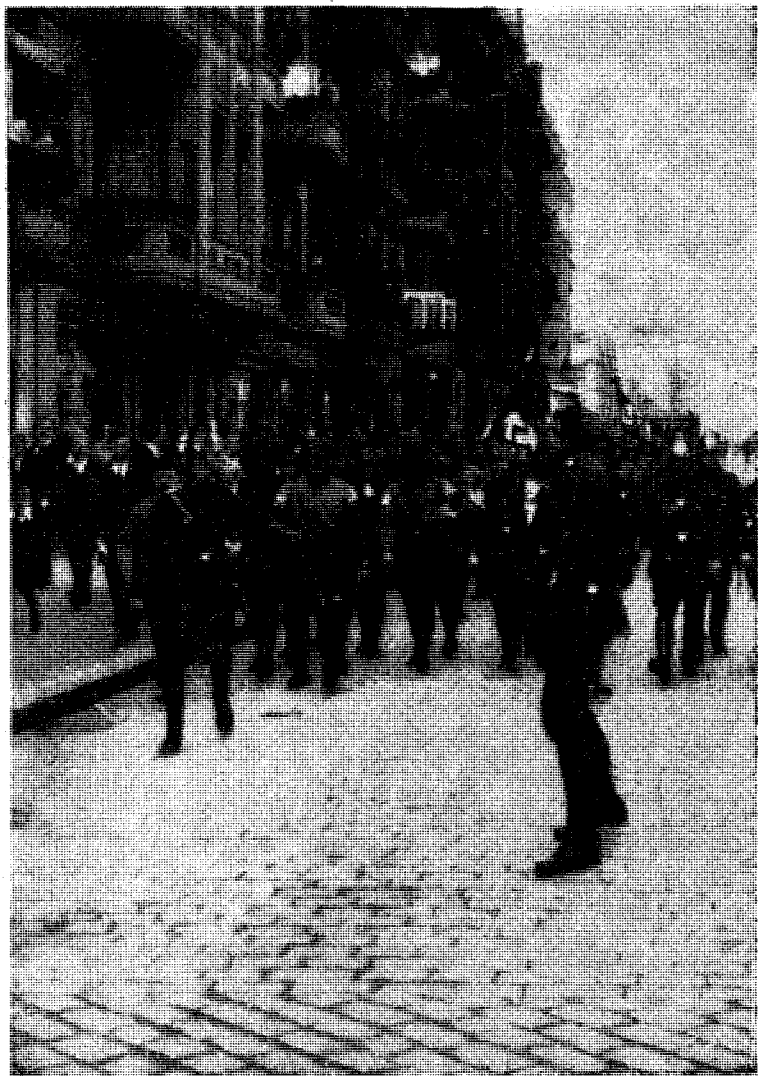
Denne glødende patriots siste tanke gjaldt Norge.

III.

Alt dette er spørsmål som Quisling har bedømt riktig på den tid de var aktuelle. Som en røst der roper i ørkenen han har atter og atter hevet sin stemme og har krevet en rettfærdig og klok behandling av de besatte områder. Som Russlandskenner var han særlig kompetent til å bedømme den tyske østpolitikken. Det memorandum som han personlig overrakte Hitler og hvor han uforbeholdent peker på de tyske feil samtidig som han gjør gjør meget saklige forslag, vil forhåpentlig finnes i hans etterlatte papirer og bli offentliggjort. Det samme gjelder hans bemerkelses-

verdige utkast til en «europaisk traktat» og for en «germansk overenskomst», som han har forelagt Hitler under et besøk på slotet Klessheim i 1944. Hitler viste seg den gang meget interessert, men det var kanskje mer en høflighet overfor en gjest enn en alvorlig vilje til å prøve disse viktige forslag. En får ta hvilken stilling en vil til saken og til de tekniske detaljer i disse arbeider, de er iallfall konstruktive elementer for dannelsen av fremtidens Europa. De var ment som diskusjonsgrunnlag og inneholdt grunnsetninger for en rettsordning, som den frivillige sammen-

(Forts. side 7)

Die Strasse frei den braunen Bataillon!
Die Strasse frei dem Sturmabteilungsmann!
Es schau auf's Hakenkreuz voll Hoffnung schon Millionen.
Der Tag für Freiheit und für Brot bricht an.

Horst Wessel i spissen for sin Sturm i Nürnberg 1928.

Kollektivskylden —

(Forts. fra side 1)

Faktisk var opphisselsen etter disse offentliggjørelser stor, de fleste britiske blad bragte lange artikler og anmeldelser av Charles Snows bok, og i ukevis var deres spalter fylt med innlegg fra fortørnede lesere. Men alle de hissige drøftelser og alvorlige meningsforskjeller hadde intet med den etiske side av massebord på skyldløse sivilister å gjøre, snarere stredes man om spørsmålet om terrorbombingen hadde hevdet seg i praksis eller ikke!

Forfatteren av den offentlige beretning kom til følgende slutning:

Veldige områder av mange store byer i hele Tyskland ble alvorlig rammet, men det tyske folks vilje ble ikke brutt, ikke engang følbart svekket, og innvirkningen på krigsproduksjonen ble bemerkelsesverdig liten.

Hvis man tør slutte av leserbrevene i den utstrekning de ble offentliggjort, var gjennomsnittsenklenderen bestyrtet over offisielt å erfare at bombekrigen hadde vært en feilregning. Noen kritiske røster henviste til den pinlige kjensgjerning at det altså hadde vært bedre gjennomrettede angrep å lamme den tyske drivstoffproduksjon og derigjennom forkorte krigen, istedenfor å sette inn de massive bombeforbånd til dreping av størst mulig antall ubevæpnede mennesker, kvinner og barn. En stor del av leserinnleggene vendte seg på den annen side ergerlig mot enhver kritikk av luftkrigen, noe som av dem ble oppfattet som en nedvurdering av RAF's ydelser. Noen minnet grettent om den kjensgjerning, som allerede i sin tid hadde vakt ubehagelig oppmerksomhet: at ingen av de luftkrigsansvarlige var blitt tildelt noen høye utmerkelser.

Beretningen slår dertil uforblommet fast:

Premierministeren og de andre menn i ledende stilling synes å ha vendt seg bort fra affæren terrorbombardering så snart den ikke lenger tjente deres formål, akkurat som om den var blitt dem motbydelig.

Når i alle drøftelser i den britiske presse, som allerede bemerket, den moralske side av terrorangrepen tilsynelatende ingen rolle har spillet, så tør det vel føres tilbake til at den britiske «man in the street» allerede siden 1942 meget vel hadde kjent til terrorluftkrigen mot Tyskland, og at offentliggjørelsen i den henseende derfor ingen overraskelse betød for ham. Helt siden krigens slutt hadde han klokkelig bestemt seg for ikke å tenke mere på den pinlige kjensgjerning med bombekrigen mot kvinner og barn. At det var blitt ført en slik, kunne det senest etter J. M. Spaight's «Bombing vindica-

ted» i mars 1944 ikke være noen tvil om. (Se Lows karrikatur 1942!)

Denne påtatte uvitenhet gjør det også forklarlig at det ikke engang henimot krigens slutt, da utgangen allerede forlengst var avgjort, reiste seg en bevegelse i England som krevet å gjøre slutt på massedrepingen. Først i de aller siste krigsuker så Winston Churchill seg foranlediget til å skrive en notis til stabsjefen Sir Charles Portal, hvori han ytret betenkeligheter ved terroren:

Det forekommer meg at det øyeblikk er kommet da spørsmålet om bombarderingen av tyske byer — bare for å øke terroren, selvom det skjer under annet påskudd — bør prøves påny. Ødeleggelsen av Dresden blir et spørsmålsteget en bør ta alvorlig mot de alvorlig mot de allierte bombarderinger.

Mr. Churchill trakk imidlertid notisen tilbake da Sir Charles Portal gjorde innvendinger mot ordlyden, og formulerte den mere «diskret».

Opphavs mannen til all denne redsel, den dystre innvandreren Frederick Lindemann, er allerede for et dusin år siden kallet for sin skapers domstol, så det finnes ingen mulighet lenger for å vite hvorledes han i dag ser på denne sin sak.

Heller ikke fra Sir Winston Churchill vil vi kunne få vite hans nåværende oppfatning, for, som nevnt har han vendt seg med vemmelse bort fra luftkrigen så snart seiren endelig var en kjensgjerning. Hvorledes han ser på det kan man høyden slutte seg til av den kjensgjerning at han har skrevet flere omfangsrige bind om annen verdenskrig, men ikke nevnt terrorbombarderingen.

Luftmarskalk Sir Arthur Harris, kjent som «Bomber-Harris» lever fremdeles, en gentleman på 69 år, på sitt hvilested Goring on Thames. I forbindelse med diskusjonen om bombekrigen har flere korrespondenter oppsøkt ham og spurt om hans mening. Han svarte også hensynsløst og, som en av spørterne bemerket, temmelig grettent.

«Jeg har ingen tålmodighet med folk som gråter av medlidenhet med tyskerne», erklærte mannen til «Daily Mail». Og da korrespondenten for den venstreradikale søndagsavis «People» spurte ham om han nu, etter at sannheten om lufterroren var kommet for dagen, ikke følte en viss beklagelse, svarte han tverr: «Visselig ikke! Hvorfor skulle jeg det?» På de videre spørsmål om han under samme omstendigheter påny ville la gjennomføre terrorbombarderinger, sa han avgjort: «Yes! I would!»

Dette bemerkelsesverdige

svar fører oss tilbake til problemet vi har berørt allerede i begynnelsen av artikkelen: Hvorledes ville den britiske og amerikanske presse ha forholdt seg, hvis det i de tyske blader i forbindelse med Eichmann-prosessen hadde reist seg en lignende diskusjon, om hvorvidt gasskamrene fra Auschwitz eller den flere år tidligere prøvede masseskytningen til bolsjevikene skulle gis fortrinnen når det gjaldt hensiktsmessighet —?

*

Til slutt skal nok en tildragelse nevnes, noe som i seg selv ikke har stor betydning, men like fullt kaster klart lys på forskjellen mellom britisk og tysk tenkemåte:

I begynnelsen av oktober i år så engelskmenn med overraskelse i sine aviser og i fjernsyn bilder av unge, tyske frivillige, som var kommet for å delta i gjenoppbyggingen av katedralen i Coventry, til hvilket det forøvrig i Tyskland var samlet inn rundt regnet 120,000 Mark. Presten som ledet gruppen ble spurt av fjernsynet hvorfor hans unge ledsagere utførte dette arbeide. Han svarte: «Som en kristelig gest». På videre spørsmål om han ikke ansikt til ansikt med ruinene følte seg skyldbetynget, gav han til svar: «Vi kristne i Tyskland føler oss skyldige fordi vi ikke har bedt nok».

Etter kommentarene i den engelske presse å dømme var det fullstendig i orden at de unge tyskere nå hjalp til ved gjenoppbyggingen av det som deres landsmenn ødela for femten år siden, og like selvsagt var det at de måtte føle en byrde av kollektiv skyld på sine skuldre.

Nå blir det riktignok i dag alminnelig anerkjent som en kjensgjerning at det ved bombingene av Coventry dreiet seg om en gjengjeldelsesforholdsregel på grunn av luftangrep mot den tyske sivilbefolkning, på grunn av de første terrorbombarderinger, som Mr. Churchill og hans regjering allerede i mai 1940 hadde beordret.

Dertil er skadene og tapene som ble anrettet i Coventry små i sammenligning med de i Hamburg, Dresden og mange andre tyske byer.

Er det nå å vente etter at sannheten om bombeterroren fra britisk side offisielt er medgitt, at grupper av unge engelske kristne snarlig vil strøme til Tyskland for å hjelpe til med gjenoppbyggingen, for såvidt den ikke alt er fullbyrdet?

Man kan neppe forestille seg noe mere usannsynlig.

Utvilsomt er det i Storbritannia like mange oppriktige og overbevisende kristne som i Tyskland. Men den tyske offentlighets svar på avsløringene om «Endlösung des jüdischen Problems» og engelskmenns reaksjon på offent-

Troens blindhet - -

(Forts. fra s. 4)

ske Forshell. Den franske marines øverstkommanderende admiral Darlan, uttalte i et memorandum 30. mars 1940 til den daværende forsvarsminister Daladier:

Il serait téméraire de supposer que l'Allemagne assistera passivement a notre intervention dans les eaux norvegiennes. Des renseignements recents montrent qu'elle a rassemble les moyens d'une expedition sur les bases de la Norvège meridionale (Stavanger) ou de la Suède».

(Det ville være dumdristig å forutsette at Tyskland ville forholde seg passivt til vårt inngrep i norske farvann. Ferske etterretninger viser at det har samlet midler til en ekspedisjon mot baser i Syd-Norge (Stavanger) eller i Sverige»).

Dette var de engelske myndigheter klare over, det var et ledd i deres planer at tyskerne skulle okkupere Syd-Norge, de allierte via Narvik trengte inn i Nord-Sverige, besette malmfeltene og opp-ta kamp med tyskerne i Mellom-Sverige. 6. april ble det gitt ordre om å sende okkupasjonstropper til Stavanger, bare for å ødelegge Sola flyplass og så trekke troppene tilbake til Bergen. Tyskerne skulle ha adgang til Syd-Norge, derfor ble Norge ikke advart.

På tysk side var Hitler overbevist om at England forberedte en invasjon i Norge og ikke ville møte norsk motstand, det beviste Altmarkaffæren 16. febr. (kfr. hans uttalelser til von Falkenhof 21. februar).

Churchill sa 11. april 1940 i Underhuset:

«Grieved as we all are at the suffering and misery which are now extended to wider areas, I must declare to the House that I feel that we are greatly advantaged by what has occurred provided we act with unceasing and increasing vigour to turn to the utmost profit the strategic blunder into which our mortal enemy has been provoked».

Provosert er det rammen-de ord. Allerede i sitt hemmelige memorandum 16. desember 1939 til den engelske regjering skrev Churchill: «We have more to gain than lose by a German attack upon Norway or Sweden».

I et møte av de høyeste franske sjefer 15. mars 1940

liggjørelsen av sannheten om bombekrigen overenstemmede med Lindemann-planen viser tydelig nok at de tyske og britiske følelser under samme forhold reagerer meget forskjellig.

Den tyske tenkning er politisk umoden. Når en tysker leser greuelhistorer, føler han naturligvis avsky og gir den

(Forts. side 8)

forlangte admiral Darlan et ultimatum til de skandinaviske land om å stanse malmutførselen. Hvis de føyde seg, ville dette «nesten sikkert» føre til en tysk reaksjon som kunne tillate å ta opp igjen planene om en nordisk ekspedisjon (under den finsk-russiske vinterkrig) og «d'ouvri ainsi un nouveau théâtre d'opérations».

Et nytt krigsteater på den skandinaviske halvøy ville trekke tyske stridskrefter dit og lette trykket på Frankrike, dette hovedpunkt i Vestmaktens planer burde vært sterkt fremholdt i bind IX.

Et annet viktig punkt er at forfatteren slett ikke nevner at den britiske marineattaché admiral Boyes om formiddagen 8. april kom til Admiralstabens etterretningsvesen og sa til orlogskaptein E. A. Steen: «De kan meddele admiral Diesen at jeg har grunn til å tro at også («I have reason to believe that also») en britisk flåtestyrke er på vei for å møte de tyske sjøstridskrefter som er stukket til sjøss».

Steen skriver (Norges Sjøkrig 1940—1945, bind I. s. 20) at meddelelsen tydet på «at britene hadde til hensikt å møte de tyske skip med sterke sjøstridskrefter i Kattegat eller Skagerak. Både av kommanderende admiral og i Admiralstaben ble den derfor oppfattet slik at det i løpet av dagen ville resultere i at den tyske oppmarsj, hvor den enn skulle, ville bli slått tilbake med store tap».

I en artikkel i «Morgenbladet» 9. april 1960 fremholdt jeg at Koht fikk denne meddelelse om formiddagen 8. april og underrettet utenriksnevnden. Meddelelsen gikk utvilsomt også til andre myndigheter. Dog synes, merkelig nok, kommanderende general Laake ikke å ha fått den, han forklarte nemlig for Undersøkelseskommissjonen 1946 at «når Regjeringen ikke gikk til mobilisering, trodde han årsaken var at den — av en for ham uforklarlig grunn — regnet med at britiske sjø- eller luftstridskrefter ville gripe inn mot en tysk aksjon og stanse den». (Undersøkelseskommissjonens innstilling, bilag bind II, s. 190).

Troen på en umiddelbart forestående engelsk seier over den tyske flåte forklarer sorgløsheten 8. april.

Admiral Boyes må ha fått pålegg fra admiralitetet i London om å gi denne beroligende beskjed. Samtidig visste admiralitetet at det ikke i eller i nærheten av Kattegat fantes britiske marine- og flystyrker sterke nok til å ta opp kamp med den tyske flåte.

Hvorfor sendte det da denne usanne beskjed?

En opprørende, men logisk forklaring er denne:

Slik bedømmer Døde nasjonalsosialismen - - ?

(Forts. fra s. 5)

slutning av europeiske stater ved en overenskomst skulle ordnes etter.

Den «germanske overenskomst» gikk ut på at de nord-europeiske folk innenfor den europeiske føderasjon skulle inngå en snevrere forbindelse, ikke for å danne en majoritet mot de andre, men for å danne et særskilt sterkt ferment i det europeiske fellesskap.

I disse spørsmålene hadde Qusling sitt eget standpunkt og befant seg i en klokt overveiet motsetning til de overdrevne fordringer om et storgermansk rike. Quisling hadde også regnet med England i sine planer, likesom han heller aldri var noen virkelig fiende av dette land. Krig mellom Tyskland og England har han sett som en stor europeisk ulykke. Quisling var altså politisk en europeer, kulturelt en germaner og alt i alt en god nordmann, som krevet frihet og suverenitet for sitt fedreland, idet han bare ville akseptere de innskrenkninger som sammenslutning i en større enhet fordret og som forutsatte at de andre folk på sin side var beredt til å gjøre det samme.

*

Bildet av Quisling ville ikke være fullstendig hvis man ikke peker på hvorledes han som en løve har kjempet for norske interesser slik han så dem. Hans ceterum cenceo kravet om en fredsslutning og Reichskommissariatet som tysk sivil okkupasjonsforvaltning erstattet med en diplomatisk misjon, var så inntrengende og manende, og ble gjentatt så ofte at det nesten ble oppfattet som kverulanse. Men det han krevet var intet annet enn det fundament på hvilket Quisling kunne foreta den endelige oppbygging av den norske stats nyordning. Og samtidig ville han gjøre dem tilskamme som i ham bare så et redskap for okkupasjonsmakten, noe han ikke ville være og heller ikke var, selvom han imellom fra tysk side ble påtvunget tiltak som var mot hans ønsker, tiltak som han avdempet selv om han ikke alltid kunne hindre

Planen var at tyskerne skulle slippe inn i Syd-Norge for å skape et nytt krigsteater. Norge skulle bli beroliget så det ikke gjorde motstand.

Det vil vare minst femti år før grunnlaget for ordren til admiral Boyes kan bli dokumentert fra admiralitetets arkiv — kanskje blir det aldri opplyst. Men dens beroligende virkning på de norske myndigheter er klar.

Regjeringens og Stortingets medlemmer var ikke så dumme som deres blindhet 8. april kan friste en til å tro, de var ofre for undervurdering av tysk dyktighet og dristighet.

dem. Nordmennene kan være overbevist om at de på avgjørende måte kan takke Quisling for at de områder som fikk føle krigens hårdhet dog har fått føle den minst mulig. Quisling har med sin politikk under okkupasjonen oppnådd meget for Norge.

Når Quislings stilling i offentlighetens øyne var skjev, så lå det ikke alene i det faktum at Norge var besatt av tyske tropper og at den norske forvaltning var underordnet en tysk kontrollforvaltning, men skjevheten var også begrunnet i de personlige forhold mellom de to ansvarlige menn. Når allerede Reichskommissariatet som sådant var en pel i kjøttet for Quisling, så betød Terbovens personlighet og nødvendigheten av samarbeidet med ham en tilleggsbelastning for ham. Quislings sindige, klokt vurderende intellekt, som ikke var fri for mistroiskhet, og Terbovens springende og forslagne intellekt forholdt seg til hverandre som ild og vann. De var begge henvist til hinannen, men de forskjellige oppfatninger og temperamenter førte stadig til divergenser og åpnet en dyp kløft mellom dem. Terboven hadde også til å begynne med stått mot Quisling og det lå i dennes karakter at han ikke kunne glemme det. Quisling var som menneske i stand til ekte følelser, mens Terboven ikke kjente slike. Det forekommer meg at begge disse menn som skjebnen i en avgjørende historisk fase hadde stillet ved siden av hverandre, i sin sortie tegnet sitt eget selvporet. Mens Terboven med likeså koldt overlegg som beundringsverdig selvbeherskelse netopp på minuttet for den tyske kapitulasjon tok sitt liv med en sprengladning, overga soldaten Quisling den neste dag sin kårde. Terboven hadde foreslått ham å dra utenlands med det siste tyske fly, som forøvrig bragte Leon Degrelle med seg til Spania, men Quisling avsto det. Han ville ikke la sine tilhengere i stikken, og han ville gå den engang påbegynte vei til ende.

Og han har gått den til ende mandig og sterk. Foran rettskranken har han ikke stått som den arme synder, men er en gang gått inn for sin overbevisning. Med sin forsvartale har han rettferdiggjort seg moralsk, og fra et høyt utsyn fremstillet verdenssituasjonen slik han så den og hadde lagt den til grunn for sine handlinger. Trass i den oprørte atmosfære høysommeren 1945 viser siste akt i dramaet forsonlige og sympatiske trekk. Den pressten som beredte den luthersk kristne prestesønn til døden, var trass i politisk motsetning sterkt påvirket av denne mannens karakterstyrke og troskap mot sin overbevisning, som Quisling avsluttet med sitt jordiske liv. Og de solda-

(Forts. fra side 5)

og Röhm sammen i henrettelsespelotongenes salver, men det vi alle som nasjonalsosialister følte, det vi drømte om».

Han ble heftig motsagt.

Dog fortsatte han uten å la seg influere: «I dagene etter maktovertagelsen stod Adolf Hitler foran den største avgjørelse i sitt liv: med SA's revolusjonære masser eller med den store generalstab. Her folkehæren, kanskje noe lignende som en Trotskis røde garder, en tung og lang vei, som til syvende og sist ville ha betydd slutten på enhver imperialisme. Den nasjonalsosialistiske vei. Slutten på bankkapitalen, brytning av renteslaveriet, jordreform, nyrydning, sosialpolitikk og store sosialreformer.

På den annen side øyeblikkelig oppbygging av den tyske Wehrmacht etter den prøyssiske generalstabs velprøvede mønster, og dermed håpet om erobring av det rum et folk uten rum så nødvendig trenger. Slik sto to gigantiske idéer overfor hverandre i den manns sjel som hadde fått større makt i hendene enn noen monark. Den revolusjonære vei lovet bare å styre langsomt og på bred front mot de store mål. Det var et farlig eksperiment. Aldri var denne vei betrådt før i Tyskland. Det var nytt land både når det gjaldt praksis og idé. Generalenes vei, ofte brukt i 1812, og I813, i 1964. I866 og 1871 med stort hell. Den store generalstab brennende av begjær etter å korrigere det ulykksalige år 1918, var beredt til å ta Gefreiteren Hitler med på kjøpet hvis han gav dem sjansen til en ny krig. Der Führer på sin side var beredt til å godta de generaler som absolutt ikke var vennlig innstillet overfor ham, å sluke deres konservatisme, å la kapitalismen ubeskåren, hvis man hjalp ham til å erobre hans sluttmaal, rum, stort rum for dette folk uten rum.

Begge parter gikk inn i den store forretning med det faste forsett å lure den annen. Dette er vår tids store tyske tragedie:: Begge to lurte hverandre.

ter som var utkommandert ved skytningen av Quisling på Akershus, de følte høyaktelse, ja, nesten stolthet over at en norsk offiser gikk den siste vandring så mandig.

Denne mann var ingen opportunist som hadde utnyttet et eventyrlig tilfelle. Han var heller ingen forræder mot sitt fedrelands interesser. Men en idealist, som ville bidra med sine byggestener til fremtidens bygning, selvom disse byggestener i dag er forkastet. Kanskje vil de likevel bli båret med til fundamentet for huset av i morgen. Denne glødende patriots siste tanke gjaldt NORGE.

Eksperimentet med den revolusjonære nasjonalsosialisme hadde derimot intet å by i denne problemenes kamp som var rummet og dette å gå inn i verdenshistorien jevnbyrdig. Det bød bare på den møyssommelige og lange vei til et av de største nasjonale eksperimenter.

Det var som om djevelen selv hadde ført Adolf Hitler opp på det høyeste fjell og hadde vist ham verden: Se, den er din, hvis du forskriver din sjel til meg!»

Og på den annen side stod massen av dem som hadde bygget og beskyttet veien opp til fjellet, de som ikke hadde noe annet å by enn deres tro og deres troskap og deres revolusjonære stolthet som kjempere. På grunn av denne revolusjonære stolthet knallet imidlertid pistolene og maskinpistolene da Hitler hadde bestemt seg for generalenes vei. Der døde eliten av den gamle avantgarde, som man ikke kunne tumle med som med de «marsfalne», der døde førerne for den organisasjon som alene hadde fortjenesten av seiren i gate- og salslagene mot kommunismen, SA. Sammen med dem ble hurtig etpar skjeve figurer og korrupte folk og general Schleicher samt frue og tjenestepike knallet ned for at det skulle se penere ut. Men dengang, mine kamerater, døde idéen. Det som kom etterpå var nasjonalsosialisme uten sosialisme, det var i beste fall fascisme, bare ikke nasjonalsosialisme. Det var klangen av trommer og marsjerende kolonner, det var vaiende faner og paukeslag. Imidlertid, deres ånd som i hjertets hete kamper var beredt til å gå en ny vei, det var det ikke».

Stemmen hans brast. For og mot støtte sammen. Det varte lenge før de opphissede gemytter kom til ro igjen.

«Men det må jo være slik», sa en ung Ritterkreuzträger fra Waffen-SS lidenskapelig, «for det kan ikke ha stemt i grunnlaget, ellers ville ikke det sjelelige sammenbrudd ha blitt så forferdelig. Alltid når vi har tapt en krig, selv i 1918, så har i det minste offiserene bevart ansiktet. Generalene. Vi vet i dag, at også i denne krig, falt det 231 generaler som soldater, slik som soldatens lov befaler. Vi vet at 58 endte med selvmord. Vi vet imidlertid også at 22 ble skutt på grunn av motstand, forræderi og feighet for fienden. Vi kjenner herrene Seydlitz, von Daniels og, beklageligvis også Paulus, som støtte oss kniven i ryggen. Jeg vet ikke enten jeg skal anrope gud eller djevelen i denne stund, noe slikt har vi jo aldri skjedd så lenge vi kan tenke bakover. Min Gud, overalt finnes det en Judas. Men en slik massefremtoning? Generaler som deserterer? Ja, ser

dere ikke alle sammen at en verden er styrtet sammen, meget skrekkeligere enn rikets røksvertede ruiner? Ser dere da ikke ganske enkelt alle sammen at vi ikke lenger har luft til å leve videre i? Min Reichsführer lot en av mine beste kamerater, som tok livet av seg fordi han hang så ved sin brud at han ikke kunne overvinne hennes utroskap, nekte begravelse med militær honnør og lot ham utstøte av SS etter døden med skam og skjensel. Men selv gikk han hen, etter at han forkledt som i en dårlig kriminalroman hadde streift gjennom området og herunder ble knepet, og slukte syankalium — istedet for å overta ansvaret foran seierherreretten og å redde hundrevis arme djevlr som ikke hadde gjort annet enn å utføre hans ordrer, fra galgen. Det er ikke så ganske enkelt dette med forrædere og sabotører — årsaken ligger langt dypere. Så dypt at jeg ikke har lyst til å leve lenger!»

«Snakk ikke slikt sprøyt», avbrøt jeg ham, «vi må gå veien til ende for deres skyld som kommer bak oss. Vi må imidlertid også gå veien til ende for å formidle advarslen til dem som kommer etter oss om hvorledes man ikke må gjøre det. Og ganske enkelt derfor at vi er soldater som vet at det aldri er fanen som gjør det, men den ånd som fyller den.»

«Jeg er trett av alt!» skrek en Oberleutnant. «Hele krigen, hele denne nasjonalsosialismen og først og fremst av alt deres tåpelige snakk. Dere kan ikke rette på dette at vi har spilt og tapt. La de døde hvile i fred og gris ikke til deres eget rede».

«Undskyld», svarte den gamle major ham, «vi kan dessverre ikke koste på oss dine sikkert anstendig mente borgerlige hemninger. Bare ved å erkjenne våre feil kan vi bevare vårt folk for noe lignende. Og var vår vei uriktig, så må vi si det. Uten hensyn til tap. Og var meget på vår vei godt og vakkert, så vil vi også si det, høyt og klart, tiltross for en hel verden. Så lenge vi lever, lever troen på at vårt folk må leve! Eller er du trett av det også?»

Oberleutnanten tidde og snudde seg.

Langsomt forsvant de siste og krøp sammen i sine telt for å sove.

Om morgenen fant vi den unge Ritterkreuzträger død på latrinen. Han hadde hengt seg. I lommen hadde han en liten seddel: «Jeg vet at det ikke er riktig det jeg gjør, men jeg har ikke mere kraft. Jeg melder meg hos mine gamle kamerater i kompaniet, de som var så heldige å gå forut for også å gjøre i stand et kvarter til meg!»

Snikmorderne

(Forts. fra s. 1)

disse som river ned grensene for den ridderlige ordning og hever gjerningsmennenes gemenhet opp til herskende lov for den totale krig. Det er anarkiets våpen. Det karakteriserer herr Frahm-Brandt at han i emigrasjonen skrev en hel bok til pris for snikskytterkrigen.

Offeret for gjerningen er på den ene side den åpne, uniforme motstander, på den annen side hjelpeløse gisler som blir tatt etter krigsrett. Men sluttresultatet er hat, hat mellom medmennesker og hat mellom folkeslag.

Offer for gjerningen er bare sjelden gjerningsmannen. Han forsvinner lydløst og ukjennelig i mengden, som han utleverer til motstanderen.

Men etter krigen bestemmer seirherren over død og ugjerning. Tyske bønder, som slo ihjel luftkrigens snikmorder, blir hengt. Franskmen eller belgiere som drepte regulære tyske soldater fra bakhold blir dekorert.

Makt går foran rett. Og den tyske statsadvokat, som lot arrestere en slik «motstandskjemper» fra Jugoslavia, da han var freidig nok til frekt og dristig å innfinne seg på tysk jord, må være forlatt av alle gode ånder. Vet han da ikke at det består en fundamental forskjell mellom tyskerne og for eksempel grekerne? Dr. Merten ble prompte arrestert da han dukket opp igjen i Grekenland, hvor han imidlertid ikke hadde virket som morder. Verden klappet bifallende. Men verden skrek opp da en notorisk kryptskytter fra Jugoslavia ble stanset i Tyskland.

Da må man jo som en god omskolert være ydmyg. Man må stemme i med koret av hevne ånder, man må behendig komme over på seirherrenes side. Yde motstand mot denne skjending av retten, mot denne todelte rettferdighet? Å hjelpe retten etter 16 års forløp til ny udelte anerkjennelse? For en tåpelighet. Denne statsadvokat som lot Laza Vracaric arrestere, hørte åpenbart ikke til det i Tyskland toneangivende hundekobbel, som fnysende av raseri bruser opp så snart det våges å gjøre forsøk på å etablere retten også for Tyskland. Tysklands eneskyld i det store tør like lite trekkes i tvil som en tyskers skyld i det små. Seiersmaktens uskyld derimot må like lite betviles som uskylden til hver enkelt av deres statsborgere, også i kommuniststater.

Forsvar av menneskeverdigheten.

Bundesjustisministeriet hevdet ved denne anledning at det var det meget maktpåliggende å sette en sluttstrek for krigshendelsene. Men åpenbart ikke i Ludwigs-

burg?! Altså hendene vekk fra enhver utlending, herr statsadvokat, og ilden fri på tyskerne, ellers vil SPD måtte gjennomføre sitt begjær etter grundig utrensning.

De tyske kringkastingsanstalter bringer forferdet meldingen om at motstandsforbundene i noen stater har advart sine medlemmer mot besøk i Vest-Tyskland. Vi ser en anstandsplikt i at snikmorderne av våre sønner, brødre, fedre og venner forskåner oss for besøk. Da det forøvrig er kjent at «résistansen» hovedsakelig var et kommunistisk instrument, så burde vi anvise medlemmene av disse forbund veien til Pankow, hvor de kan finne sine kumpaner fra dengang og også de fra Spania.

Tyskere er fredløse! Det er påny blitt gjort tydelig for oss i disse minneverdige dage av det minneverdige år 1961. Men la dog ingen av oss anvende det i praksis! Man vet aldri hvem man treffer på. Kanskje kan det stikke en engelsk eller amerikansk eller norsk statsborger i det tyske skinn, eller iallfall en dyktig medarbeider for disse land. Og de lar ikke sine folk knalle vergeløst ned. Også ghaneserne og katangeserne vet å forsvare sin menneskeverdighet, og vet å adskille sine folk fra de slimete krypdyr som underkaster seg enhver herskende makt og som i dag allerede begjærlig venter på fottrinnene til herr Ulbricht.

Bødsdansen

(Forts. fra s. 4)

Horn. Den blonde tar fortenkt heftet i hånden og blar i det. Det er skolestiler. Den siste het «Våren i Prag». Blekket er ennå ganske ferskt.

«Leter du etter papirer?» spør Marcel ivrig. «Det finnes ingen». Vi har allerede lett gjennom alt. Bare barnas skolebøker og et par kriminalromaner har vi funnet.»

«Var det ingen penger heller?» småler Richard med et listigt sideblikk.

«Et par tusen. Men de tyske pirlapper tar ingen mot uten videre lenger.»

Soveværelset er en billig seriekopi av et sovegemakk i Ludvig XVI-stil. Møblene er hvitpolerte og pyntet med forgylte blomstergirlandere. Blå forheng, et blått stikkteppe på dobbeltsengen. Også ansiktene og hendene på de døde er blå. Moren ligger midt i sengen og holder et spebarn fast trykket mot brystet. Tilhøyre for henne ligger en gutt. Hånden hans er krampaktig filtret inn i morens hår. Den større gutt til venstre ligger på ryggen og hodet hans henger ut over sengekanten. Ved det tredelte speil sitter en mann i en lenestol. På fanget hans ligger en omtrent fire år gammel pike.

Den blonde snur seg plutselig

EN PATRIOT

Om en avdød prestemann skriver det spesielle helte- og patriotorganet VG bl. a.: «I okkupasjonsårene var han i første rekke i det illegale arbeidet og har for det fått den britiske dekorasjon The King's Commendation for brave Conduct». Så kom ikke å si at det skortet på patrioter i Norges land, eller på brave conduct, for å tale patriot-sproget!

SISTE VERS?

Ar ut og år inn har vi hørt at «landssvikoppjøret synger på siste vers». Forleden slo AFTENPOSTEN det fast på ny i forbindelse med at Stavang i Stortinget bad om en oversikt over de beløp «denne gode forretning i solidarisk ansvar har innbragt, og «det som er ettergitt etter at Erstatningsdirektoratet ble nedlagt». Den nidkjære justisminister Haugland svarte at «det er intet i veien for at de-

partementet kan fremlegge en slik oversikt». Ellers kan det vel trass i AFTENPOSTEN's håpefullhet hende at det kan bli et eller to vers til i denne sangen om norsk rettsløshet, som nå synger på syttende året.

VÅRE REDNINGSMENN

I sin bok «Sowjets siegen durch Spione» har den amerikanske major Jordan fortalt om hvorledes de rødes gode hjelpere og agenter under verdenskrigen forsynte Stalin med alt han trengte for å knuse Europa, deriblant også materialer for atombombeproduksjon. Og gode gamle USA har ikke forandret seg stort siden dengang. Et av dets hovedvåpen nå er som kjent atom-ubåtene. Nå er det blitt røbet i et kongressutvalg at hemmelighetene for lengst er kommet i Krustsjovs hender. I sammenheng med avtalen med England om utveksling av «visse informasjon» ble planene i sin tid

Kollektivskylden

(Forts. fra side 6)

meget åpent til kjenne uten å tenke det ringeste på politiske følger. Han oppholder seg ikke med overveielser om hans ytringer ikke straks vil bli grepet av tyskfiendene som innrømmelse av nasjonal skyld. Han forutser ikke at hans anger og beklagelse så ærlig den enn måtte være, ikke beskytter ham som «kollektivskyldig» på noe vis mot straff for sine ugjerninger som han ikke har deltatt i og som han avskyr. Nettopp nå søker Tysklands fiender ivrig etter et påskudd til å gi det polske landrov i Øst-Tyskland et skinn av rett. Påstanden

og styrter ut. Etter en stunds forløp hører man at han møysommelig brekker seg i badeværelset eller på toalettet.

«Han har da en fordømt svak mave til å være funebemann», sier Marcel grunnende.

«Han har ikke vært lenge i geskjeften», svarer den tykke kort og banker med knoken på hånden til den døde mann. «Hardt som tre. Ham får vi ikke rettet ut mere. Har dere kister?»

«Spebarnet vil få plass i en margarinkasse. Melkemadammen har allerede gjort istand en. De tre barn — i sofaen der er der en stor skuff til å trekke ut. Et laken eller noe over. Kvinnen kan vi tulle inn i stikkteppet, og gestapomannen — ja, han blir det verre med.»

«Vent, jeg skal spørre kvinnfolkene nedenunder om man kan oppdrive en stor kasse ett eller annet sted», og Rudolf er alt borte.

(Forts. neste nr.)

om at i Tyskland har enhver kjent til hendelsene i Auschwitz og andre steder, er en politisk fiksjon, som skal rettferdiggjøre annekasjonen av Schlesien og Pommern. Så lenge doktrinen om et folks «kollektivskyld» bare finner anvendelse i Tyskland, vil den av mange av Tysklands naboer bli betraktet som meget nyttig.

Den britiske tenkemåte i politisk henseende er i motsetning hertil den mest modne på denne jord. Når en engelskmann leser en greuelhistorie — slik som om luftkrigs masse morderne i Hamburg i juli og august 1943 — da føler han også visselig den heftigste og ærligste avsky. Men før han gir uttrykk for sine følelser, stanser han for å overveie: de 50 000 mennesker, kvinner og barn som måtte dø ved dette fryktelige masse mord, er nå engang døde. Intet av det som blir sagt om det i dag kan hjelpe dem. Skurken i dramaet, Lindemann, er også død — formodentlig hjemfallen til fordømmelse. Hvilken hensikt er det så med moralske drøftelser av ham og hans gjerninger?

Kanskje blir det en dag reist en anklage mot England om «kollektivskyld» ved luftterror, og denne beskyldning vil ikke bli lett å tilbakevise. Men den vil i allfall ikke på noen måte kunne finne understøttelse gjennom offentlige ytringer om avsky og anger — trass i den kjensgjerning at den tysk-jødiske Lindemanns plan ble virkeliggjort av en britisk regjering.

overgitt herrene i det britiske fallitbo, som omgående lot dem stjele av de røde. Det er disse stater som skal redde Europa og deriblant Norge!

ANTISEMITISME OGSA I BULGARIA?

I henhold til meldinger fra Sofia er overrabbineren i Bulgaria, dr. Hannanel arrestert. Det heter at overrabbineren har gjort seg skyldig i «økonomiske forbrytelser».

DEN SORTE JOSEFINE

«De gule og svarte raser, som utgjør tre fjerdedeler av menneskeheten, vil etter at de har slått seg sammen utrydde hele den hvite rase i verden», sier Josefina Baker. Sitatet er hentet fra «Der Bieler», Biel, Sveits, november 1959. Det er altså lite håp selv for DAGBLADET og VG som så iherdig forråder de hvite.

JØDISK EICHMANN?

I forbindelse med fader Gerhardsens besøk, som verdens første statsminister som har avlagt offisielt besøk i Israel, ble han også tildelt «en høy israelsk utmerkelse». Oppe i all denne idyllen kan det vel kanskje da være på sin plass å gjengi et innlegg i det meget tyske illustrerte blad «Stern» fra den fredsommelige jøde, Abraham Hirschfeld, New York: «Tyskerne må ikke la seg skuffe av Johnsons besøk i Berlin. Det vil ikke bli utgydt en dråpe amerikansk blod for å redde noen tysker noe sted. Amerikanernes (!) hjerter fyller det tvertimot med glede at tyskere lider bak ståltråden. Vi er russerne dypt taknemlige for at de har skapt en ståltrådghetto for tyskere. Man burde nå ytterligere sette i drift Auschwitz og krematoriene igjen». Etter all denne fredsommelige tale er det forbausende at det finnes såkalte antisemitter i verden.

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 30,- pr. år, kr. 15,- pr. halvår i Skandinavia. Utlandet forøvrig: kr. 35,- pr. år, kr. 17,50 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 40,- pr. år, kr. 20,- pr. halvår

Løssalg 75 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgiro nr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land